



TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Den 23. Januarij 1826.

Tegen heden was de Kamer bijeengeroepen, om de wet betrekkelijk het *vee-fonds* te bediscussieren, doch de vergadering heeft niet kunnen plaats hebben, daar er nog acht leden ontbraken, om het getal uit te maken, hetwelk, volgens art. 101 der grondwet, vereischt wordt om te kunnen delibereren; daar waren slechts 48 leden tegenwoordig. Dienvolgens is door den heer voorzitter de zitting tot morgen ten één uur geadjourneerd.

BERLYN, den 20. Januarij.

De koninklijke akademie van kunsten zal, in de maand September dezes jaars, weder eene tentoonstelling openen. Bij eene daaromtrent door de akademie gedane bekendmaking, worden de inlandsche en buitenlandsche medeleden van dezelve, alsmede ook andere kunstenaars uitgenoodigd, met hunne kunstwerken deze tentoonstelling te verrijken. De uiterlijke termijn tot het inzenden derzelve is de laatste Augustus; de akademie verzoekt echter, de opgaaf der in te zenden voorwerpen voor den 20. Augustus te mogen ontvangen, ten einde de lijsten te kunnen doen vervaardigen.

CÖTHEN, den 14. Januarij.

Onze courant behelst heden het volgende:

» Wij *Frederik Ferdinand*, bij de gratie Gods, soevereine hertog van Anhalt, enz.

» Aan alle en een iegelijk onzer getrouwe vasallen, bezitters van leengoederen, magistraten, burgers, regters, gemeenten, en aan alle onze kerkelijke en burgerlijke onderdanen, salut, en doen te weten, dat wij den 24. October des afgelopen jaars, te gelijk met onze zeer beminde gemalin, H. D. H. de hertogin *Julia* van Anhalt, te Parijs in den boezem der katholieke, apostolische en roomsche kerk zijn teruggekeerd.

» Te gelijker tijd verklaren wij, dat wij even als tot dus verre de regten en vrijheden onzer protestantsche onderdanen zullen behoeden en beschermen, en niet zullen ophouden om met al ons vermogen voor het heil en de welvaart van ons land te waken.

» Wij willen bij deze, en door onze dagelijksche vurige gebeden, ons en onze getrouwe onderdanen aan de bescherming en goedertierenheid van God aanbevelen, die de bestuurder en de steun van vorsten en volken is.

» Gegeven in onze hertogelijke residentie van Cöthen, den 13. Januarij 1826, van onze regering het achtste.

» FERDINAND."

STOKHOLM, den 10. Januarij.

De staten hebben op den laatsten rijksdag op de vereenvoudiging en meerdere overeenstemming der onderscheidene formulieren van eed aangedrongen. Het getal der thans in gebruik zijnde bedraagt meer dan 250, waarvan 150 alleen voor de beampten der bergwerken dienen! Ongeveer 50 voor de mindere ambtenaren der stedelijke en burgerlijke besturen; 15 bij de akademie te Upsala in de Latijnsche taal. Daarentegen wordt voor de rijks ambtenaren in 't algemeen het in den jare 1813 uitgekomen formulier gebruikt. De andere formulieren zijn meestal van voor 100 jaren. Z. M. heeft, na ingewonnen gevoelen van de ministers, de gewenschte vereenvoudiging voorgeschreven.

TAGANROG, den 23. December.

Heden morgen heeft de rouwplegtigheid der overbrenging van het lijk Zijner Majesteit, Keizer *Alexander I*, glorieuser gedachtenis, van het paleis naar het Grieksche klooster plaats gevonden. Eene ontelbare menigte vergezeld de lijkbaar van haren doorluchtigen weldoener met een droevig rouwgeklag.

Ten half negen ure waren zijne eminentie de heer *Theophilos*, bisschop van Ekaterinostaff, Cherson en Tauridos, vergezeld van de hooge geestelijkheid, de officieren, bestemd om de orden te dragen en het verhemelte te onderschragen, benevens het gevolg van den overledenen Keizer en van H. M. de Keizerin op het paleis te zamen gekomen. Toen H. M. de Keizerin *Elisabeth*, na den laatsten pligt te hebben volbragt aan de stoffelijke overblijfsels van den Monarch, over wien zoo vele teanen gestort worden, zich had verwijderd, deed zijne eminentie de gewone gebeden, waarop de lijkstaatsie in aantogt ging en den ran gvolgde, bij het ceremonieel voorgeschreven.

De leden der geestelijkheid, die zijne eminentie niet hadden vergezeld, benevens de beampten dezer stad, en de gezamenlijke kooplieden, waren in twee huizen naast het paleis te zamen gekomen.

De stoet, aan welks hoofd de directeur van politie en de kommandant met een detachement gendarmerie zich bevonden, werd geopend door een escadron van de garde.

Hierop volgden de knechts van het keizerlijke hof, de kooplieden, de Grieksche en Russische overheid, met hunnen maire, de directeur en de leerlingen van het gymnasium, de burgerlijke ambtenaren, de adel en de gouverneur der stad, voorafgegaan door den ambtenaar, die het ambt van ceremonie-meester moest vervullen.

De talrijke geestelijkheid dezer stad en dergeliker omtrek was bij deze

gelegenheid in prachtgewaad, en al de kerkelijke luister werd ten toon gespreid.

Een luitenant der vloot, dragende het met floers omwonden keizerlijke vaandel, de generaals-majoor *Hovaiskij*, met de orde van St. Anna en den gedenkpenning van den veldtogt van 1812, *Sjsssoieff*, met de orde van St. Wladimir, de luitenant-generaals *Moussine*, *Pauckkine*, met de orde van St. Georgius, *Denisoff*, met de orde van den Witten Adelaar, *Hovaiskij*, bevelhebber der Donsche kozakken, met de orde van Alexander *Newskij*, en *Insoff*, met de orde van St. Andreas, gingen voort de lijkkoets. Ieder generaal was vergezeld van twee adjudanten, namelijk van subalterne-officieren der garde of van hoofd-officieren van de krijgsmagt ter zee of te lande. De biechtvader van wijlen Z. M., vergezeld van twee diakenen, droeg de beeldtenis des Keizers.

De opper-wagenmeester ging onmiddellijk voor de lijkkoets, welke gespannen was met 8 paarden, ieder tot op de hielen met zwart laken bedekt. Het stoffelijk overblijfsel van den grooten Monarch werd geplaatst onder een verhemelte, met goud geborduurd en voorzien van de wapenen des Rijks. De keizerlijke kroon, boven hetzelfde geplaatst, dauidden verheven rang aan van den overledenen, wiens nagedachtenis ten eeuwigen tijde in het hart van alle Russen en in de jaarboeken der wereld geschreven staat. De generaals-majoor *Pavloff*, *Bogdanorisch*, *Jadagine* en *Vatzenko*, van de 4. klasse, vergezeld van 8 adjudanten, alle hoofd-officieren, droegen de slippen. Het gevolg van Zijne Majesteit, glorieuser gedachtenis, en van H. M. de Keizerin *Elisabeth* volgden onmiddellijk op de lijkkoets met lange rouwmantels omhangen en flambourwen in de hand. Twee koetsen van H. M. de Keizerin, vergezeld van eenen opper-stalmeester en eene afdeeling van het regiment kozakken der garde, besloot dezen droevigen lijkstoet.

Het bataljon, te dezer stede in garnisoen, benevens het regiment kozakken van den Ataman van den Don, hetwelk men voor deze rouwplegtigheid ontboden had, bezette de straat, van het paleis af tot aan de kerk van het Grieksche klooster, aan welker ingang eene compagnie van hetzelfde regiment met den standaard de wacht betrok. De generaal-majoor der artillerie, *Arnoldi*, kommandeerde alle tegenwoordig zijnde troepen; gedurende den optogt van den stoet, werd het ligte geschut der Donsche kozakken, hetwelk voor de vesting geschaard stond, van minuut tot minuut gelost.

Toen het lijk van wijlen den Keizer, glorieuser gedachtenis, in het midden der kerk in een praalgraf was geplaatst, vervulde zijne eminentie *Theophilos* de lijkdienst, welke dagelijks zal worden herhaald, tot dat de stoffelijke overblijfsels van Keizer *Alexander* naar de hoofdstad zullen worden overgebracht.

De toevloed der ingezetenen, zoo van deze stad, als van derzelve omtrek, was zeer groot; het zoude nutteloos wezen den algemeenen rouw te beschrijven; een ieder kan zich daarvan genoegzaam een denkbeeld vormen.

De lijkdienst duurt dag en nacht onafgebroken voort.

De onderste ramen der kerk zijn omhangen met zwart laken, waarop drie witte kruisen zijn; terwijl de wapens van het Rijk aan de drie deuren zijn opgehangen.

's GRAVENHAGE, den 23. Januarij.

De heer *W. A. Ockerse*, door zijne schariften met roem bekend, en laatst tweede secretaris der Maatschappij van Weldadigheid, is den 19. dezer alhier, in den ouderdom van 66 jaren, overleden.

DORDRECHT, den 23. Januarij.

Volgens een particulieren brief van Batavia, van den 3. September jl., heeft de toestand van zaken op Java, in de laatste dagen van Augustus, eene veel gunstigere wending genomen. De krijgsmagt is tot tweemaal toe met een groot verlies geslagen, waardoor hun moed aanzienlijk verlaauwd, en de vrees voor noodlottige gevolgen in Batavia veel verminderd is. De opgeruude Javanen begonnen tot inkeer te komen. Ik houde het er voor (zegt men ten slotte in dien brief), dat de krijgsvoorbij is, en hoewel het nog eenigen tijd kan duren eer de rust hersteld is, geloof ik, dat wij den opstand zoo goed als meester zijn."

Vervolg der Redevoering van den heer Dotrege.

De afkanking van het vreemde legioen der ignorantijnen werd sinds lang als een onvermijdelijke maatregel van inwendige politie en ter bevrijding van uitheemsche politie voorgesteld. De wettelijke orde eischte de sluiting der kleine seminariën, wier strekking, wegens hunnen even vreemden oorsprong als uitvinding, verdacht en gevaarlijk werd. De oprigting van het collegium philosophicum werd door onze heffoesten zoo gebiedend niet gevorderd. Welligt kon die zelfs zwaarigheden opleveren, doordien het Gouvernement, in alle de bijzonderheden der inrigting van hetzelfde, ten nadeele zijner eigene regten, zeer veel aan den invloed der geestelijkheid scheen afstaan, zonder de minste verplichting. Nogtans heeft men goedgevonden, om tegen deze laatste lofter burgerlijke instelling het meeste rumoer te verwekken in eenige der minst verlichte streken van het platte land. Ik had gedacht, dat de geestelijkheid ten minste, het collegium philosophicum dankbaar als eene uitstekende weldaad zou opgenomen hebben. Nu schijnt men te kennen te geven, dat men het bij schikking, welstaanshalve misschien, of zelfs alleen uit gratie zou hebben kunnen aannemen, indien het Gouvernement van zijnen kant nog een luttel iets had willen toegeven, namelijk, om van dit gesticht, ten behoeve der geestelijkheid, een kleine staat in den staat te maken, volstrakt buiten het gebied onzer wetten en geheel onafhankelijk van het burgerlijke gezag, dat alleen in de kosten daarvan zou hebben te voorzien. Het Gouvernement is gelukkiglijk in de constitutionele onmagt geplaatst, om immer dien eisch in te willigen. » De Koning zorgt, zegt art. 169 der grondwet, dat alle godsdienstige gezindheden zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat."

Maar, zegt men nog, om alles te leeren wat het Gouvernement gaarne had, zouden onze jonge geesteslieden twee jaren tijds verliezen! Kan het zoo wezen, dat zij den tijd dien zij tot leeren besteden, als verlorenen tijd beschouwen? Dat zou eene dwaaling zijn, die meer en meer het nut en de noodzakelijkheid van den maatregel des Gouvernements zou bewijzen. En daarbij, als een nieuwe pastoor of een nieuwe vikaris de zielezorg eener parochie, waar hij nog niemand kent, komt op zich nemen, is het dan volstrekt noodzakelijk of zelfs ook maar volstrekt behoorlijk, dat hij nooit ouder zij dan 25 jaar, om het vertrouwen te winnen van de luidjes, die hij moet hoeden.

Eerlijds, zegt men, was er wel een cursus der filosofie van twee jaren op de hoogeschool te Leuven; maar men behoefde den geheelen cursus niet te volstrinden. Na verloop van twee of drie maanden, kon men hem verlaten en verliet men denzelven, om zich op de rechten, op de geneeskunst of op de godgeleerdheid toe te leggen. De theologische faculteit kon den cursus van filosofie verlaten, maar hij wachtte er zich wel voor, hoewel er een cursus der godgeleerdheid van zeventien jaren te Leuven was. Hij zou zijn belang slecht gekend hebben; hij zou wél, niet twee jaren, maar zijn geheele leven op de hoogeschool kunnen doorgebracht hebben, zonder groote hoop op bevordering tot de kerkelijke beneficiën. De voorregten van benoeming tot de beneficiën van kerkelijk patronaatschap, welke de theologische faculteit en vooral die der kunsten bezat, waren het, welke zoo vele studenten in de godgeleerdheid naar Leuven trokken. De faculteit der kunsten begiffende niet de beneficiën - pastoriën, en andere ter harer beschikking, allen diegenen harei kwcekelingen, die den geheelen cursus van filosofie voleindigd hadden, en al het andere gelijkstaande, bij voorkeur degenen, die het meest uitgemunt hadden. De studenten in de godgeleerdheid zouden derhalve groote uitzigten verloren hebben, indien zij zich tot twee of drie maanden filosofische studien bepaald hadden. Zij zouden nog een ander voordeel gemist hebben, dat ik reeds aangehaald heb. Alle de te Leuven gestichte beurzen waren meest voor den cursus van filosofie bestemd, omdat men daarmede op de hoogeschool begon; dan de ook schier algemeene wet harer stichting schreef nog voor, dat, om te gedurende den cursus van godgeleerdheid te behouden, men, bij de algemeene beëindiging van alle studien in de filosofie, welke op het einde van den tweë-jarigen cursus plaats had, moest behoord hebben tot de zes en derzig eersten of ten allerminste tot de eerste helft der overigen. Zij zouden hunne beurzen verloren, en binnen zeven jaren theologie op hunne eigene kosten hebben moeten maken, indien zij de studie der filosofie, na een paar, zelfs na twaalf of achttien maanden verlaten hadden. Genoegzaam geene andere studenten, dan die geene beurzen te Leuven hadden kunnen bekomen, of ze niet hadden weten te behouden, ging het hunnen theologischen cursus op de bisschoppelijke seminarie maken.

De bepalingen van het gouvernement maken inbreuk op de ouderlijke magt! Voorwaar een ernstig verwijt. Laat ons zien waaria liet besta. Men dwingt de ouders, zegt men, om de opvoeding hunner kinderen toe te vertrouwen aan lieuen, die zij dit vertrouwen niet waardig zouden kunnen keuren, en het geweld is bewezen, overmits men, om benoembaar te zijn tot lands posten die kunde vereischen, op de huisscholen zal moeten onderwezen zijn. Dan vooreerst, kan men al onze onderwijzers, zonder uitzondering, redelijker wijze niet verdacht houden, maar veeleer de bedekte gevoelens, of ten allerminste het gezond verstand van den vader des huisgezins, in wiens oog alleen de uitheemsche onderwijzer utet verdacht zou zijn. En ten anderen, is de voorzorg, waarover men zich beklagt, op ziele zelve wijs en billijk. Alle regeringen hebben ze in alle tijden genomen. Zij bestond in België, onder het Oostenrijksche Gouvernement, zo Spaansch als Duitsch, en voor de kerkelijke bedieningen, en voor de burgerlijke bedieningen. En niemand, uit het kerkelijke of het burgerlijke, heeft er ooit aan gedacht, om zich daarover te beklagen. De burgertrouw der overheden, der bestuurders, der openbare ambtenaren van allerlei rang, hunne opregte verkleefdheid aan hun vaderland, moet boven allen twijfel verheven zijn, zoo wel bij het Gouvernement, als bij de burgers, wier belangen en regten tevens zij moeten kennen, verzorgen, verdedigen en behoeden. Het is dus heilzaam en geheel in den geest der grondwet en in 't belang des lands, dat het Gouvernement niet alleen zijn vertrouwen niet geve, maar zich ook in de wettelijke onmogelijkheid stelle, om het te geven aan hen, die op uitheemsche scholen beginselen zijn gaan inzuigen, strijdig met de beginselen, welke de onze zijn en moeten blijven. De benoeming tot een zeer groot aantal ambten behoort aan het Gouvernement. Het zou, zonder a te verwtigen, er nimmer kunnen toevertrouwen aan hen, wier bij den vreemdeling ontvangene opvoeding geenerlei waarborg zoo opleverden, terwijl zij grond tot allerlei wantrouwen zou geven. Gij zoudt het Gouvernement daerom geenszins kunnen besipen; want het zou slechts van zijn goed regt gebruik maken. Hoe kunt gij u dan daartoe gerechtigd oordeelen, omdat hetzelve u vooraf rondborstig van zijn voornemen verwtigt? In welk opzigt belemmert uits de vrijheid der vaders van huisgezinnen in de keuze der opvoeding en der onderwijzers, welke het hun goed dunkt zal hunnen kinderen te geven? Al wat daaruit volgen zal is, dat de vader des huisgezins, die, wetens en met voorbedachten rade, zijnen zoon naar St. Athent en het seminarium van St. Sulpice, liever dan naar onze athenonius, naar onze eigene bisschoppelijke seminariën, of ook naar ons collegium philosophicum, zal gezonden hebben, hem wetens en met voorbedachten rade voor Frankrijk, liever dan voor zijn Vaderland, zal hebben door opvoeden (*).

Het Gouvernement, zegt men nog, moet, onder voorwendsel van toevoozigt, zich het monopolium van het openbaar onderwijs niet toeëigenen: hetzelve moet het uitsluitend gebruik van dit of dat schoolboek niet voorschrijven. Men wil algemeene vrijheid voor allen handel en alle nijverheid. De bedoeeling van het onderwijs is ook een bedrijf. Het beroep van leermeester is ook eene industrie, welke men niet meer dan de overige moet belemmeren.

Wel, mijne heeren, waarover beklagt men zich? In welk land is het onderwijs meer onbepaald vrij? Elders, en juist in het land, van waar de onderwijzers, over welke ventres men jammert, tot ons komen, schrijft men uitsluitend en naastwetend alle de boeken voor, waaruit men zal hebben te leeren. Hier schrijft het Gouvernement er volstrekt geen voor. Alle leerwijzen worden gelijkelijk toegelaten: Misschien zou men zich slechts daarvoor te beklagen hebben, dat het Gouvernement, in zijne te groote onpartijdigheid, niet eenige voorregten, maar geene meer aanmoediging of nussie verleent aan de leerwijze, welke het verlichte algemeene gevoelen, op grond der ondervinding, voor de beste houdt. Elk onderwijzer kan dien schrijver kiezen en volgen, die hem het geschikte voorschijft, om hetgeen hij leert te doen begripen. Maar, wijl het Gouvernement geen leerboek voorschrijft, leidt daaruit niet af, dat het er geen zou kunnen verbieden. Hoe! (en liet mijne heeren, dat ik van geen toedenschijnend schandaal spreek): een onderwijzer zal een boek vervaardigen, waarin hij zich slechts zal toelagen, om het aandrukken onzer voorrederen en dat den helden, die onder ons onze instellingen, onze vrijheden, alle onze natuurlijke

Maar, zegt men, onze wetten zouden nog verder kunnen gaan, zolder de ouderlijke magt te korten. Zij zouden de vaders volstrekt kunnen verbieden, om hunne kinderen in vreemde landen te doen opvoeden. Het is weinig minder onaardijk, de verstandige beoelzelen in de handen der eenvoudige burgers te laten wortel schieten, dan zich bloot te stellen, zolder de kenmerken van den staat in de waarneming van hunnen most te zien volgen. De ouderlijke magt heeft die onbepaalde uitgestrektheid niet, welke onze verbeelding daarvan voorschrijft, zoo niet in den natuurstaat, als in den burgerlijken staat. De reden stelt haar palen in genen; stellige wetten regelen en bepalen haar in dezen. De wetten hebben den Romeinschen burger het regt van leven en dood over zijne kinderen toegekend. De onze moeten eenenmin den kindermoord in het zedelijke als in het natuurlijke toelaten. De gevolgen der magt van den vader over zijnen zoon kunnen wijders niet verder gaan, dan die der magt van den vader over zich zelve. Wij mogen den geneesheer, den rechtsgeleerde, den bedienaar der godsdienst, die in de geneeskunst, de rechtsgeleerdheid of in de godgeleerdheid op eene uitheemsche hoogeschool is gegradeerd, afwijzen, zelfs op de jaren, dat het oordeel zedelijk en de geest voor verleidings bevelig is, en zij wilt, dat hij bij zijner ontstentenis ons dvingen kan, om de diestien van zijnen zoon aan te nemen, wijl hij denzelven anti-nationale beginselen zou hebben doeh inprenten, sinds den onderdom waarop alle indrukken onuitwischbare voorbrudeelen worden? Een overschrijding niet, eene vreemde waardigheid of beklentig, een eenvoudige traffe, eene orde, bek wanneer ze geenerlei verstillig oplegt, konden door geen onderdom des Konings, zonder zijn uitdrukkelijke verlof, aangestomen worden, zegt de grondwet, en zij wilt, dat de Koning gehouden zij, den willekeurig van den vreemdeling dan te nemen, niet slechts als een eenvoudig onderdom, maar als een beklende en ambtenaar van den staat! Ik weet niet of deze eisch gemand zij, maar zeer zeker zij in geen deel redelijk.

burgerlijke en staatsregten tegen de willekeurige daden van een tiran en deszelfs hulptingens verdedigen, te veroordeelen en hatelijk te maken! Hij zal er een uitsluitend boek van onderwijzen der geschiedenis van maken op het hem anvertroude gestic! En het Gouvernement zou de verbreiding van die hellsche leer niet kunnen stuiten! Hetzelve zou moeten gedogen, dat men er bij voorkeur de weeke hersens der kinderen mee stijve! Neen, mijne heeren: niet alleen zijn regt, maar zijn plicht is het, om ten spoedigste dergelijke misbruiken te doen ophouden en den anti-nationaalen onderwijzer van zijnen leerstoel te ontzetten of te doen ontzetten, die zulk een woosaardig gebruik maakt van het vertrouwen, dat men hem schenkt.

Het regt, dat het Gouvernement heeft, niet om deze of die leerboeken voor te schrijven, maar om er eenige te verbieden, strekt zich uit en moet zich uitstreken niet alleen tot geschiedkundige werken, maar ook tot de godgeleerde boeken, van welk kerkgenootschap ook, wanneer die boeken tot onderwijs geven dienen en de leer, welke zij behelzen, strijdig is met de wetten van der staal, inbreuk maakt op de regten der burgers en die van de openbare magt.

Naar dit bezwiel, hebben niet alleen onze voormalige regeringen, maar ook onze voormalige hoogere geregtshoven, de groote raad van Mechelen, de opperste raad van Brabant en andere, onder zware straffen, ter vervolging van het publiek ministerie, en de verdediging van zekere stellingen en de leerling uit zekere boeken, zelfs op aarts-bisschoppelijke seminariën, dikwijls verboden.

De nijverheid moet vrij zijn! Gewis, en, om het beeld dat men gebezigt heeft, te behouden, de nijverheid, welke in het geven of slijten van onderwijs bestaat, moet het evenzeer als de overige wezen. Ook is zij het, op denzelfden voet. Wijl de nijverheid vrij moet zijn, daaruit volgt evenwel niet, dat zij, die zekere soort van nijverheid willen uitoefenen, ter zake van politie, en in het belang der nijverheid zelve, niet aan examens ter beproeving hunner bekwaamheid zouden kunnen onderworpen worden. En dit is alles, wat men bij ons vordert van degenen, die het beroep van openbaar onderwijzer willen aanvaarden. De politie vordert ook, dat zekere beroepen aan bestendig toevoozigt en zelfs aan bestendige visitation onderworpen zijn. Behalve dat zij de maten en gewigten van alle kooplieden doet nagaan, doet zij opzettelijke bezoeken bij de bakkers, om te zien of hunne brooden het gewigt hebben; of zij er geene ongezone zelfstandigheden onder gemengd hebben. Zij onderwerpt de goudsmeden aan den stempel en aan de visitation der opzieners en proefnemers der kantoren van waarborg. Niemand heeft het nog kwalijk genomen, dat zij zich van tijd tot tijd gaat verzekeren, dat de apothekers en droogisten geene bedorvene geneesmiddelen of vergiftigde droogwaren verkoopen. Eris, dunkt mij, nog meer reden, om degenen te kennen en na te gaan, die onze zielen willen voeden en gezond maken. Ik heb straks van de ignorantijnen gesproken, mijne heeren, en ik heb gezegd, waarom hun instituut ons niet leek; maar ik heb mij wel gewacht te zeggen, dat hunne waar gift was. Ik geloof integendeel gaarne, dat hunne gemeenen zeer onschuldige zijn. Dan het is hun bewijs van oorsprong, dat een onoverkomelijke hinderpaal tegen hunne toelating uitmaakt. En al waren zij aanneembaar, dan zou men nog het regt hebben hen te examineren. Men zou hen, dunkt mij, ook behooren uit te noodigen, om van hunne manier van beproeving af te zien, ten zij men, bij het geven van den lossen teugel in het stuk van onderwijs, tevens de vrijheid van knevelingen en mishandelingen voor hen wil inroepen.

(Het Vervolg hierna.)

ARNHEM, den 26. Januarij.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 25. Jan. 3 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 5 D
Den 26. dito. 2 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 20 D

SCHOUWBURG TE ARNHEM.

Onder Directie van Meisjvrouw A. C. OTTINGH.

Op Donderdag den 26. Januarij 1826.

DE FORTEPIANO,

Zeer beroemd Tooneel, getrokken uit de Geschiedenis van dien naam, van den Heer Christenmeijer, door A. Hoetink. — De stichtende werken van dien beroemden Schrijver zijn bij het leesminnend Publiek te zeer bekend, zoo dat alle verdere aanprijzing van dat stuk overbodig zoude zijn.

Na hetzelve:

MARTON EN FRONTYN, OF DE LISTIGE BEDIENDEN, Blijspel, in een Bedrijf.

Tot slot:

ROSA EN PAULINE, OF DE EDELMOEDIGE KRYGSMAN, Geheel nieuw Militair Ballet-Pantomime, versierd met expresselijk daartoe vervaardigde Decoratien, Changementen, Militaire Evolutien, Marschen en verder groot Spectakel.

Op Zaturdag den 28. Januarij 1826.

Zijnde de laatste Representatie in het Abonnement.

DE VERWARRING,

Groot en beroemd Blijspel, in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van den beroemden A. von Kotzebue; in verscheidene jaren alhier niet vertoond.

Na hetzelve:

EEN GROOT TURKSCH DIVERTISSEMENT, Waarin een Pas-trois zal worden gedaan met Tambourins.

Na een zeer langdurig en smartelijk liiden, overleed heden onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder CATHARINA FREMERY, Wed. van den Heer GERRET KALFF, in den ouderdom van 77 jaren en zeven maanden. 's HAGE, den 19. Januarij 1826.

Uit Aller Naam, Ed. B. FREMERY KALFF.

Gisteren avond om 10 uren, overleed, tot mijne groote droefheid, mijne geliefde DOCHTER JOHANNA HEIJZABELE, na een langdurig liiden, in den ouderdom van 35 jaren en bijna 5 maanden. ARNHEM, den 24. Januarij 1826.

F. WESSELMAN.

NB. De Overledene heeft ernstig begeend, dat de Familie geene uiterlijke teekenen van rouw over haar zoude dragen.

HOUTVERKOOPING,

Welke zal geschieden door den Griffier van het Vredegeert des Kantons Terborgh, W. J. A. TENGBERGEN, daartoe behoortlijk gendagigd, op Vrijdag den 27sten Februarij 1826, ten huize van den Kastelein B. DE LUEKEN, in Terborgh, 's morgens ten 9 ure, van ongeveer 270 EIKEN BOOMEN, waaronder verscheidene aanzienlijke, en extra zware STAMMEN, zeh bevinden; voorts ongeveer 100 DENNEN BOOMEN, alles te namem staande in de Hoogheid Wisoh, op de Erven Gosselink, Zellen, Heusingveld, en Klein Zalemink. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij Mr. J. J. TENGBERGEN, te Terborgh.